

[Avdelning]

Hållbart och resilient transportsystem – från forskning till tillämpbara lösningar

Sök stöd för projekt med energirelevans inom alla trafik- och transportslag som påskyndar transportsystemets energi- och klimatomställning

Innehåll

Innehåll	2
1 Om utlysningen	3
2 Viktiga datum	5
3 Vem kan söka?	5
4 Hur bedömer vi din ansökan?	6
5 Detta ska finnas med i ansökan	7
6 Så här ansöker du	8
7 Så mycket stöd kan en projektpart få	8
8 Vad händer efter att du lämnat in ansökan?	9
9 Utlysningen är en del av programmet Hållbara transportsystem	9
10 Om du har frågor	10
Bilaga 1. Regler för olika typer av stöd	11
1 De typer av stöd som ges i den här utlysningen.....	11
1.1 Stöd till aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet	11
1.2 Stöd till företag för forsknings- och utvecklingsprojekt...	11
2 Finansiering från andra organisationer än Energimyndigheten ..	15
2.1 Finansiering genom andra offentliga medel	16
3 Stöd till internationella aktörer	16
Bilaga 2. Allmänna villkor för stöd	18

1 Om utlysningen

Sök för projekt med energirelevans inom alla trafik- och transportslag som påskyndar transportsystemets energi- och klimatomställning. Projekten ska bidra till effektivare energianvändning genom konkurrenskraftiga och resilienta lösningar med internationell potential. Utlysningen utgår från en helhetssyn på transportsystemet och dess samspel med energisystemet.

Transportsystemet står inför stora utmaningar att ställa om till ett alltmer fossilfritt, elektrifierat och digitaliserat transportsystem utifrån ett energi- klimat- och resiliensperspektiv. Förutsättningarna innebär betydande utmaningar för många samhällsaktörer och berör behovsägare i både traditionella och ibland nya och obekanta roller samt tvärsektoriella samarbeten. Exempelvis när energi- och transportföretag, kommuner, regioner, myndigheter, fastighetsägare och andra företag behöver utforska nya potentiella marknads- och ansvarsområden. Innovativ kunskap och kompetens behövs hos flera samhällsaktörer för att skynda på omställningen till hållbara transportsystem som både är fossilfria, transport- och resurseffektiva.

Syftet med utlysningen är att utveckla kunskap och kompetens samt utveckla och testa marknadsnära, konkurrenskraftiga och resilienta transportlösningar. Genom samarbeten mellan relevanta aktörer skapas lösningar som påskyndar energi- och klimatomställningen. Lösningarna som kan omfatta de enskilda trafikslagen väg- och bantrafik, sjö- och luftfart eller vara trafikslagsövergripande ska vara tillämpbara eller nära marknadsmässiga och även ha potential att kunna nå ut internationellt. Potentiella lösningar och åtgärder kan vara både tekniska, organisatoriska, ekonomiska och juridiska, gärna i kombination. Doktorander kan ingå i projekten.

Projekten som söker i utlysningen ska ha potential att bidra till utlysningens syfte och ett eller flera av följande effektmål att:

- bidra till en **accelererad implementering av ny kunskap och innovativa lösningar** med energirelevans som bidrar till ett hållbart och **resilient transportsystem**.
- etablera tvärvetenskapliga samarbeten som **bidrar till excellent samverkansbaserad behovsstyrd forskning**
- bidra till och dra nytta av **internationella samarbeten**, exempelvis med de nordiska länderna.
- **öka förmågan hos samhällets nyckelaktörer att ställa om** transportsystemet ur ett energisystemperspektiv

Projekt som har huvudsakligt fokus på fordonsstrategisk forskning och innovation inom vägtrafikområdet hänvisas i första hand till utlysningar inom FFI. [Länk till FFI Sveriges hemsida](#). Denna utlysning välkomnar dock övriga vägtrafikrelaterade projekt samt bantrafik-, sjö- och luftfartsrelaterade projekt.

Utlisningen avser stöd i form av bidrag. I denna utlysning finns totalt cirka 100 miljoner kronor tillgängliga för de projektparter som beviljas stöd. Vi välkomnar ansökningar som söker stöd mellan 0,5-15 miljoner kronor.

Utlisningen genomförs inom ramen av programmet Hållbara transportsystem (se avsnitt 9 för mer information).

1.1 Vad efterfrågas i utlysningen

I utlysningen välkomnar vi **alla** projekt som har potential att bidra till utlysningens syfte och mål (se kap 1). Vi välkomnar särskilt projekt inom nedan specificerade områden.

Observera att utlysningen inte kommer att prioritera ansökningar inom de specificerade områdena högre än övriga ansökningar utan det som avgör om ett projekt prioriteras eller inte är hur väl de lever upp till utlysningens syfte och mål samt övriga bedömningskriterier.

Lösningar för att hantera förändrade handelsmönsters påverkan på godstransportsystemet

Handeln har genomgått stora förändringar som innebär nya energirelaterade utmaningar för transportsystemet som behöver lösas. Det kan till exempel handla om konsekvenserna av ökad digitalisering och e-handel men också om risker och hot kopplat till transportförsörjningen. Alla trafikslag är aktuella.

Risker och möjligheter med ett nära 100% elektrifierat transportsystem.

Vilka utmaningar finns ur ett samhällsekonomiskt perspektiv på väg till ett nära 100% elektrifierat transportsystem? Det finns ett behov av ökad kunskap och lösningar för fysisk och digital infrastruktur, logistikupplägg, arbetsprocesser och policyer och regelverk som kan bidra till att minska transportsystemets sårbarhet mot störningar. Det kan handla om att säkerställa samhällsviktiga transporter, reservkraft till elektrifierade fordon eller minska sårbarheten i totalförsvaret. Det senare till exempel genom alternativa bränslen och ökad transporteffektivitet. Alla trafikslag omfattas.

Autonoma och digitaliserade lösningar som möjliggörare för energieffektivare transportlösningar

Multimodala och integrerade transport- och mobilitetslösningar där olika trafikslag kombineras ihop på ett smidigt sätt har potential att bidra till en ökad resurs- och energieffektivisering av person- och godstransporter. Hur kan autonoma fordon och digitala lösningar underlätta för framtidens energieffektiva transporter.

Anpassning av tunga elektrifierade transporter/logistik utifrån förutsättningar i elnätet

Hur kan ökning av elektrifiering av tunga transporter inom alla trafikslag underlättas genom bättre anpassning av utförd transporttjänst till aktuell laddinfrastruktur. Det kan exempelvis handla om optimering av rutter och laddning med hänsyn tagen till elnätsbelastning och anpassning av arbetsprocesser.

Sjöfartens och luftfartens särskilda utmaningar med energi- och klimatomställningen

Det är idag större utmaningar att ställa om trafikslagen sjöfart och luftfart till fossilfrihet jämfört med väg. Omställningen här kan handla till exempel om utmaningar med trafikslagets elektrifiering, laddinfrastruktur och användning av fossilfria drivmedel. Vilken roll kan digitalisering och logistik och policy spela för att underlätta intermodalitet. Vilka lösningar finns där hamnen och flygplatsen kan fungera som energihubb?

Kommunerna och regionernas roll som testarena för omställningen till ett fossilfritt och resilient transportsystem

Kommunerna och regionerna har en unik roll att spela som ansvarig för beredningsplanering, kollektivtrafik och samhällsplanering. Som stor upphandlare kan de agera som föregångare för att testa och demonstrera och därigenom bidra till att lösningar kommer ut på marknaden. Här finns möjlighet och utmaningar att finna lösningar som både leder till minskad klimatpåverkan och ökad resiliens och trygghet för människor. Alla trafikslag omfattas.

2 Viktiga datum

Tidplan för inlämning av ansökan:

Period för inlämning av ansökan: 25 februari – 29 april 2025

Beslut planeras att fattas i augusti - september 2025

Tidigaste projektstart: 1 oktober 2025

Senaste projektstart: 1 december 2025

Projektet ska avslutas senast: 31 december 2029

På Mina sidor heter utlysningen ”**Hållbart och resilient transportsystem – från forskning till tillämpbara lösningar**”.

3 Vem kan söka?

Energimyndigheten vänder sig i denna utlysning till:

- Företag (juridiska personer)

- andra juridiska personer
- offentlig sektor
- universitet och högskolors samhällsvetenskapliga, humanistiska, tekniska och naturvetenskapliga discipliner
- institut
- övriga aktörer med anknytning till forskningsområdet

Projekt där olika typer av aktörer (t.ex. bransch, akademi och forskningsinstitut) samverkar ses som positivt.

Utlysningen kommer att prioritera projekt som har en tydlig medverkan från aktörer och behovsägare som kan bidra med ökad relevans och nyttiggörande av projektets resultat. Tänk på att *graden av samverkan i relation till det som ska uppnås* bedöms enligt bedömningskriterierna (se kap 4). Det innebär i praktiken att deltagande från behovsägare som parter i projektets genomförande ofta bedöms högre än enbart deltagande i referensgrupp.

4 Hur bedömer vi din ansökan?

Nedan följer en beskrivning av de fem kriterier som Energimyndigheten bedömer din projektansökan utifrån, samt utvalda vägledande frågeställningar som kopplar till varje kriterium. Kriterierna viktas lika vid den sammanlagda bedömningen.

Möjlighet att bidra till utlysningens syfte och mål

- I vilken grad bidrar projektet till utlysningens syfte (se kap 1)?
- I vilken grad bidrar projektet till ett eller flera av utlysningens mål (se kap 1)?

Nyhetsvärde och innovationshöjd

- I vilken grad är projektet nytänkande och originellt och bidrar till att fylla ett behov samt att föra kunskapsfronten framåt?
- I vilken grad har tidigare forskning och state-of-the art inom området beskrivits i ansökan?
- I vilken grad tillgodoses ett behov i förhållande till befintlig kunskap och lösningar?

Aktörskonstellation och samverkan

- I vilken grad deltar behovsägare som part i projektets genomförande för att kunna realisera dess fulla potential?

- I vilken grad finns samfinansiering från behovsägarna
- Hur väl sker samverkan mellan relevanta aktörer i projektet för att kunna uppnå projektets syfte och mål?

Nyttiggörande

- I vilken utsträckning beskrivs och finns en tydlig nytta jämfört med dagens lösningar som skapar utrymme för en realistisk och lönsam affärsmodell?
- I vilken grad finns en plan på hur lösningen ska nyttiggöras eller implementeras på sikt till exempel genom nya varor, tjänster, policys, regleringar eller processer?
- I vilken omfattning finns en plan för spridning av kunskap, exempelvis genom dialogskapande med andra aktörer på området, publikationer, seminarier eller andra lösningar?

Genomförbarhet

- I vilken grad är målen med projektet mätbara, konkreta, väldefinierade och rimligt ambitiösa?
- I vilken grad är projektplanen ändamålsenlig och avser en rimlig projekttid, metod och budget för de problem som skall lösas med aktiviteter, arbetspaket, milstolpar, ansvarsfördelning, specifika projektmål samt planer för hur måluppfyllelsen ska mätas.
- Hur väl har jämställdhetsaspekter (köns- och/eller genusperspektiv), som kan vara viktiga att ta hänsyn till kopplat till projektets problemområde, lösningar och effekter, integrerats i projektets genomförande?
- Hur väl beaktas jämställdhet i projektteamets sammansättning med avseende på könsfördelning, samt fördelning av makt och inflytande mellan män och kvinnor.
- I vilken mån har projektgruppen rätt kompetens och rätt resurser för att genomföra projektet och uppnå projektets syfte och mål

5 Detta ska finnas med i ansökan

Var noga när du skriver din ansökan och bifoga relevant material. Läs mer om vad ansökan ska innehålla i **Manual för att ansöka om och hantera stöd till forskning och innovation via Mina sidor**

(<https://www.energimyndigheten.se/491cfb/globalassets/sharepoint->

[dokument/process-dokument/publicerade-dokument/manual-for-forskningsansokningar-via-mina-sidor.pdf](#)).

Bifoga projektledarens och andra nyckelpersoners CV på max en A4-sida vardera (obligatorisk).

Bifoga eventuella figurer och bilder som du hänvisar till i texten. Observera att projektbeskrivningen ska framgå av ansökningsformuläret och ska inte bifogas som bilaga. Bilagorna ska tydligt komplettera ansökningsformuläret och inte innehålla samma information som ansökningsformuläret.

[Mer om hur Energimyndigheten behandlar personuppgifter.](#)

6 Så här ansöker du

Följ dessa steg så går handläggningen av din ansökan snabbare:

- Använd e-tjänsten ”Finansiering av forskning och innovation” på **Mina sidor** för att skriva din ansökan (<https://minasidor.energimyndigheten.se>)
- Börja med att ansöka om **behörighet att få företräda koordinatören**, det vill säga den organisation som ska samordna projektet, som ska ta emot stödet från Energimyndigheten och som ska vidarebefordra stöd till de eventuellt övriga stödmottagare som deltar i projektet. **Ansök om behörighet i god tid**, eftersom det kan ta ett par dagar att få behörigheten. Du får ett mejl när er ansökan om behörighet har godkänts.
- När du har fått behörighet till e-tjänsten har du tillgång till formuläret ”Ansökan om finansiering av forskning och innovation”, som du ska fylla i och skicka in.

Lämna in ansökan senast 29 april 2025 kl. 23.59. Vi lämnar support fram till kl. 16.00 samma dag.

7 Så mycket stöd kan en projektpart få

Hur stor andel av kostnaderna varje projektpart kan få stöd för beror bland annat på

- hur stora stödberättigande kostnader som projektparten har
- om projektparten är ett företag eller bedriver icke-ekonomisk verksamhet
- om projektparten är ett litet eller medelstort företag (SMF)
- vilken forskningskategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara.

Alla kostnader i projektet ska vara faktiska och reviderbara vilket innebär att de ska särredovisas i bokföring.

I den här utlysningen ger vi följande typer av stöd:

- Stöd till aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet, såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut.
- Stöd till företag för forsknings- och utvecklingsprojekt inom kategorierna industriell forskning, experimentell utveckling och genomförbarhetsstudie.

För utförligare information om stödnivåer, stödberättigande kostnader och typ av verksamhet se [Bilaga 1](#) och [Bilaga 2](#).

8 Vad händer efter att du lämnat in ansökan?

Det är den version av ansökan som du skickat in före utlysningens stängningsdatum som ligger till grund för Energimyndighetens bedömning.

Energimyndigheten kan komma att begära att du lämnar in en komplettering av ansökan om vi finner skäl för det.

Energimyndigheten kan komma att ta en kreditupplysning på sökande företag, projektparter, ägare och styrelse.

Kommunikation under handläggningen av din ansökan kommer främst att ske genom Mina sidor.

Energimyndigheten fattar beslut om bifall eller avslag för er ansökan och beaktar då bedömningar enligt kriterierna ovan. Du får kort därefter ett besked av oss om vilket beslut som fattats och skäl till beslutet.

Du kan följa vad som händer i ditt ärende på Mina sidor.

Utbetalning av stödet sker enligt den utbetalningsplan som finns i beslutet. För mer information om utbetalning, se Allmänna villkor för stöd som följer med beslutet om stöd.

9 Utlysningen är en del av programmet Hållbara transportsystem

Programmet har som syfte att bidra till utvecklingen av ett hållbart transportsystem som är fossilfritt, transporteffektivt och resurseffektivt. Programmet pågår mellan 10 maj 2023 och 31 december 2029 och har en ram om 305 miljoner kronor. Det här är programmets tredje utlysning.

Läs mer om programmet på hemsidan (se länk från utlysningssidan).

10 Om du har frågor

Vi på Energimyndigheten svarar gärna på eventuella frågor om utlysningen. Vi kommenterar dock inte projektidéer eller lämnar rekommendationer om projekten utan svarar endast på frågor om själva utlysningen.

Tänk på att det brukar vara många som ringer sista dagen som utlysningen är öppen och att det därför kan vara svårare att få hjälp då. Energimyndigheten finns endast tillgänglig för frågor fram till klockan 16.00, därefter kan du inte räkna med att få hjälp och stöd.

Observera att ansökningar till denna utlysning sker i [Mina Sidor](#). Anvisningar för hur du går tillväga finns i [Manual för forsknings-ansökningar via Mina sidor](#).

Vid frågor om utlysningens innehåll, kontakta någon av följande handläggare:

Catharina Norberg
catharina.norberg@energimyndigheten.se
016-544 20 98

Peter Kasche
peter.kasche@energimyndigheten.se
016-5442091

Sandra Alfheim
sandra.alfheim@energimyndigheten.se
016-5442039

För teknisk support och frågor om behörighet, kontakta:
registrator@energimyndigheten.se
Telefon: 016–544 20 00

Bilaga 1. Regler för olika typer av stöd

1 De typer av stöd som ges i den här utlysningen

1.1 Stöd till aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet

Projektarter som inte bedriver ekonomisk verksamhet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut, i den utsträckning arbetet bedrivs inom den icke-ekonomiska verksamheten) kan få stöd med upp till 100 procent av projektartens stödberättigande kostnader i projektet. Stöd till aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet beviljas enligt 15 § 3 p. förordning (2014:520) med instruktion för Statens energimyndighet.

Följande regler gäller för indirekta kostnader när stödmottagaren bedriver icke-ekonomisk verksamhet:

- 1 Universitet och högskola får göra påslag för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar. Universitet och högskola behöver i sin bokföring bara särredovisa stödberättigande kostnader motsvarande bidragsbeloppet.
- 2 Följande organisationer får, när de deltar i projektet i sin icke-ekonomiska verksamhet, ta upp faktiska indirekta kostnader till ett belopp motsvarande högst 45 procent av sina stödberättigande lönekostnader:
 - forskningsorganisationer som är
 - aktiebolag eller handelsbolag där staten direkt eller indirekt utövar ett rättsligt bestämmande inflytande, eller
 - stiftelser i vilka regeringen utser en eller flera styrelseledamöter
 - statliga myndigheter (andra än universitet och högskolor) som enligt sin instruktion ska bedriva egen forskning,

Villkoret om högst 45 procent gäller förutsatt att organisationen genom regeringsbeslut får medel för att bedriva oberoende forskning. Om organisationen även bedriver ekonomisk verksamhet som exempelvis uppdragsforskning ska verksamheterna redovisas separat. Om organisationen deltar i projektet med sin ekonomiska verksamhet gäller villkoren i avsnittet *Stöd till företag för forsknings- och utvecklingsprojekt* nedan.

1.2 Stöd till företag för forsknings- och utvecklingsprojekt

Hur stort stöd ert företag kan få styrs av EU:s statsstödsregler. Ni kan få stöd i enlighet med förordningen (EU) nr 651/2014¹ samt förordningen (EU) nr

¹ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 187 26.6.2014, s. 1), senast ändrad genom kommissionens förordning (EU) 2023/1315 av den 23 juni 2023 (EUT L 167, 30.6.2023, s. 1).

1407/2013². Stödets storlek beror bland annat på vilka projektaktiviteter ert företag avser att genomföra och i vissa fall även på företagets storlek. I vissa fall gäller en högsta tillåten stödnivå, uttryckt som en procentsats (%) av de stödberättigande kostnaderna, medan i andra fall gäller en högsta tillåten beloppsgräns.

Stöd för forsknings- och utvecklingsprojekt lämnas till företag enligt 12 § förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning, utveckling och innovation inom energiområdet. För att kunna erhålla stöd måste företag uppfylla villkoren i artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Som företag betraktas varje enhet, oberoende av juridisk form, som bedriver ekonomisk verksamhet. Med ekonomisk verksamhet avses att tillhandahålla varor eller tjänster på en marknad.

Stödberättigande kostnader

Följande kostnader är stödberättigande om projektaktiviteterna som du söker stöd för utgör forskning eller utveckling enligt artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014:

- a) Personalkostnader: forskare, tekniker och annan stödpersonal i den omfattning som de arbetar med projektet.
- b) Kostnader för instrument och utrustning i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. Om instrumenten och utrustningen inte används under projektets hela livscykel anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande.
- c) Kostnader för byggnader och mark i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. När det gäller byggnader anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande. För mark är kostnader för överlåtelse på affärsmässiga villkor eller faktiska kapitalkostnader stödberättigande.
- d) Kostnader för kontraktsforskning, kunskap och patent som köps eller hyrs in från externa källor på marknadsmässiga villkor, samt kostnader för konsulttjänster och motsvarande tjänster som används uteslutande för forskningsverksamheten.

² Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse (EUT L 352, 24.12.2013, s. 1), senast ändrad genom kommissionens förordning (EU) 2020/972 av den 2 juli 2020 (EUT L 215, 7.7.2020, s. 3).

- e) Andra allmänna omkostnader och andra driftskostnader, inklusive kostnader för materiel, förrådsartiklar och liknande produkter, som uppkommit som direkt följd av ett projekt.

Stödmottagare som är företag (stödmottagare som bedriver ekonomisk verksamhet) får ta upp faktiska **indirekta kostnader**, dock högst med ett belopp som motsvarar 30 procent av sina stödberättigande lönekostnader. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

Projektaktiviteterna delas in i forskningskategorier

Den maximala stödnivån som ett företag kan få beror på vilken forskningskategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara. Aktiviteterna i projektet kan även anses motsvara flera olika forskningskategorier. De maximalt tillåtna stödnivåerna som ett företag kan få för forsknings- och utvecklingsprojekt framgår av artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. I Tabell 1 nedan beskrivs de olika forskningskategorierna. Av Tabell 3 framgår sedan de maximala stödnivåerna.

Tabell 1. Klassning av forskningsaktiviteter i forskning och utvecklingsprojekt

Genomförbarhetsstudie	utvärdering och analys av potentialen för ett projekt som syftar till att stödja beslutsprocessen genom att objektivt och rationellt avslöja projektets starka och svaga sidor, möjligheter och risker samt att identifiera de resurser som krävs för att genomföra det, och slutligen utsikterna för att projektet blir en framgång.
Industriell forskning	planerad forskning eller kritisk analys, som syftar till att förvärva ny kunskap och nya färdigheter för att utveckla nya produkter, processer eller tjänster, eller för att markant förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster. Detta innebär skapandet av komponenter som utgör delar av komplexa system, och kan innebära byggande av prototyper i laboratoriemiljö eller i en miljö med simulerade gränssnitt till befintliga system och till pilotverksamhet, om detta är nödvändigt för den industriella forskningen, särskilt för allmän teknikvalidering.
Experimentell utveckling	att förvärva, kombinera, forma och använda befintliga vetenskapliga, tekniska, näringslivsmässiga och andra relevanta kunskaper och färdigheter med syftet att utarbeta nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster. Detta kan också innebära t.ex. verksamheter som syftar till konceptuell definition, planering och dokumentation av nya produkter, processer eller tjänster. Experimentell utveckling kan innebära utformning av prototyper, demonstration, pilotarbete, testning och validering av nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster i miljöer som motsvarar realistiska driftsförhållanden, där det primära syftet är att göra ytterligare tekniska förbättringar på de produkter, processer eller tjänster som ännu inte är fasta. Detta kan omfatta utveckling av en kommersiellt användbar prototyp eller ett pilotarbete som med nödvändighet är den slutliga kommersiella produkten och som är alltför dyr att producera för att endast användas för demonstration och utvärdering. Experimentell utveckling innebär inte rutinmässiga eller återkommande ändringar av befintliga varor, tillverkningsmetoder, tillverkningsprocesser, tjänster eller andra pågående verksamheter även om dessa ändringar kan innebära förbättringar.

Observera att om företaget som Energimyndigheten beviljar stöd till har fått eller får finansiering till projektet i form av annat offentligt stöd (såsom annat statligt, regionalt eller kommunalt stöd), måste man ta hänsyn till detta stöd vid uträkning

av hur stort stöd som företaget kan få från Energimyndigheten. Enligt EU:s statsstödsregler får det *sammanlagda* offentliga stödet som företaget beviljats för samma stödberättigande kostnader inte överskrida de maximala stödnivåerna som anges i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Stödets storlek beror på företagets storlek

Den maximala stödnivån som ett företag kan få för forsknings- och utvecklingsprojekt beror också på företagets storlek. Om sökanden är ett litet eller medelstort företag får stödnivån höjas med 20 respektive 10 procentenheter, vilket framgår av artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Företagens storlek bestäms enligt reglerna i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Reglerna beskrivs även i kommissionens *Användarhandledning om definitionen av SMF-företag*³. Vid bedömning av ett företags storlek måste man ta hänsyn till antalet anställda, årsomsättning och balansomslutning samt till företagets eventuella förbindelser till andra företag.

För att kunna räknas som ett **litet företag** krävs det dels att företaget har färre än 50 anställda, dels att *antingen* företagets årsomsättning *eller* balansomslutning inte överstiger 10 miljoner euro per år. För att kunna räknas som ett **medelstort** företag krävs dels att företaget har färre än 250 anställda, dels att företagets årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro *eller* att företagets balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro. Företag som överskrider gränserna för ett medelstort företag räknas som ett **stort** företag, se tabell 2. Detta framgår av artikel 2 i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Tabell 2. Definition av företagets storlek

Storlek	Antal anställda*	Årsomsättning <i>eller</i> balansomslutning**
Småföretag	< 50	≤ 10 milj. €
Medelstora företag	< 250	≤ 50 milj. € resp. ≤ 43 milj. €
Stora företag	≥ 250	> 50 milj. € resp. > 43 milj. €

*) Med anställda avses inte bara löntagare utan även ägare som arbetar i företaget utan att vara anställda och konsulter som befinner sig i en beroendeställning till företaget.

**) Uppgifter från det senast godkända räkenskapsåret beaktas. För att ett tröskelvärde ska anses passerat ska företaget ha haft högre eller lägre värden under två år i rad.

Även företagets relation till andra företag påverkar bedömningen av företagets storlek. Av betydelse är främst företagets ägare och graden av kontroll som andra företag utövar över företaget. Hur ägarförhållanden och graden av kontroll påverkar bedömningen av företagets storlek beskrivs närmare i artikel 3 i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 samt på sidorna 15–23 i kommissionens *Användarhandledning om definitionen av SMF-företag*.

³ Handledningen finns tillgänglig på Europeiska unionens publikationsbyråns hemsida <https://op.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/756d9260-ee54-11ea-991b01aa75ed71a1/language-sv>

I tabellen nedan framgår den maximala stödnivån som kan lämnas till aktörer för forsknings- och utvecklingsprojekt.

Tabell 3. Översikt maximala stödnivåer

Typ av forskning och utveckling	Små företag	Medelstora företag	Stora företag	Icke-ekonomisk verksamhet*
Genomförbarhetsstudie	70 %	60 %	50 %	100 %
Industriell forskning	70 %	60 %	50 %	100 %
Experimentell utveckling	45 %	35 %	25 %	100 %

*) Till exempel universitet och forskningsinstitut.

Tillägg till stödnivåerna för företag

Ett tillägg på högst 15 procentenheter får under vissa förhållanden lämnas till företag när projektet utgör ett faktiskt samarbete mellan företag eller mellan företag och organisationer för forskning och kunskapsspridning, om projektet avser industriell forskning eller experimentell utveckling. För att ett sådant tillägg ska få lämnas måste vissa särskilda villkor vara uppfyllda.

Vid samarbeten mellan företag måste minst ett av företagen vara ett litet eller medelstort företag om inte projektet genomförs i minst två medlemsländer inom EU. Inget av företagen får stå för mer än 70 procent av de stödberättigade kostnaderna.

Vid samarbeten mellan ett företag och en eller flera organisationer för forskning och kunskapsspridning måste forskningsorganisationen ha rätt att offentliggöra sina egna forskningsresultat. Forskningsorganisationen måste även stå för minst 10 procent av de stödberättigande kostnaderna.

Om projektet inte utgör faktiskt samarbete, kan ett tillägg på högst 15 procentenheter ändå lämnas om resultaten av forskningsprojektet, som avser industriell forskning eller experimentell utveckling, får *omfattande spridning* genom konferenser, offentliggörande, öppna databaser eller gratis eller öppen programvara.

Tillägget för små- och medelstora företag kan kombineras med tillägget för faktiskt samarbete eller med tillägget för omfattande spridning. Stödnivån får dock aldrig överstiga 80 procent av de stödberättigade kostnaderna.

2 Finansiering från andra organisationer än Energimyndigheten

Energimyndighetens stöd till företag täcker ofta inte företagets hela kostnad för de projektaktiviteter som företaget söker stöd för. När så är fallet, måste företaget antingen själv stå för den resterande kostnaden, eller hitta annan privat finansiering i form av kontanta medel.

Observera att någon annan aktör än ditt företag själv inte kan finansiera ditt företags kostnader genom så kallade egeninsatser (även kallat in kind-insatser). Detta beror på att kostnaden för en egeninsats som utförs av en annan aktör inte

uppstår hos ditt företag, utan hos den andra aktören. Kostnaden för den andra aktörens egeninsats är med andra ord inte en stödberättigande kostnad för ditt företag.

Energimyndigheten kan komma att ställa högre krav på annan finansiering av stödmottagande företags kostnader än vad kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 kräver. Energimyndigheten kan även kräva annan finansiering av aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut, i den utsträckning arbetet bedrivs inom den icke-ekonomiska verksamheten).

2.1 Finansiering genom andra offentliga medel

Med offentliga medel menas statliga, regionala eller kommunala medel. Det sammanlagda offentliga stödet för samma stödberättigande kostnader får inte överskrida de högsta tillåtna stödnivåer eller belopp som följer av tillämpliga EU-regler, om ett företag får finansiering med offentliga medel både från Energimyndigheten och annan offentlig aktör.⁴ Du måste därför meddela till Energimyndigheten om ditt företag har sökt, erhållit eller planerar att söka stöd från en annan offentlig finansiär för samma kostnader som du ansöker stöd för från Energimyndigheten.

Detsamma gäller för det fall att ditt företag har sökt, erhållit eller planerar att söka stöd som förvaltas direkt av EU:s institutioner utan inblandning av svenska myndigheter (t.ex. Horisont Europa och Innovationsfonden).⁵

Markera stödet som offentlig finansiering i ansökningsformuläret om en stödmottagare har tagit emot annat statligt stöd, såsom annat statligt, regionalt eller kommunalt stöd, eller om ni har tagit emot centralt förvaltat unionsfinansiering för samma kostnader som ni söker stöd för från Energimyndigheten.

3 Stöd till internationella aktörer

Energimyndigheten är restriktiv med att ge forskningsmedel till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige. Detta kan ske i undantagsfall om samtliga av nedanstående kriterier är uppfyllda:

- 1 Det kan styrkas att de aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige har en unik kompetens som inte finns hos aktörer i Sverige.
- 2 Projektet är väsentligt för att uppnå programmets mål.
- 3 Det kan ske en tydlig kunskapsöverföring till aktörer i Sverige.

⁴ Se artikel 8.3 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

⁵ 8 Se artikel 8.2 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014

Energimyndigheten kan neka finansiering till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige även om samtliga av ovanstående kriterier anses vara uppfyllda.

Bilaga 2. Allmänna villkor för stöd

De villkor som gäller för beviljade projekt kommer att framgå av Energimyndighetens beslut om beviljat stöd. Nedan ges en beskrivning av villkoren.

Definitioner

Med *stödmottagare* avses i dessa villkor den organisation eller de organisationer som enligt Energimyndighetens beslut tar emot stöd från Energimyndigheten.

Vid projekt med flera deltagande organisationer avses med *projektpart* de organisationer som deltar i projektet (dock ej organisationer som utför konsultuppdrag för stödmottagarens räkning).

Med *koordinator* avses den projektpart som tar emot stödet från Energimyndigheten samt, vid projekt med flera projektparter, samordnar projektet och som i enlighet med Energimyndighetens beslut vidarebefordrar stöd till övriga stödmottagare som deltar i projektet..

1 § Allmänt

Stödet har beviljats för att finansiera genomförandet av det projekt som anges i Energimyndighetens beslut om stöd.

Stödmottagarna har rätt till beslutade medel endast om Energimyndigheten får de medel som behövs från regeringen.

Stödmottagaren ska finansiera den del av sina kostnader som inte täcks av stödet från Energimyndigheten med egna medel eller med medel från annan finansiär. Stödmottagaren ansvarar för finansiering av kostnadsökningar som uppstår under projektiden.

Vid all presentation av projektet ska det anges att arbetet utförts med stöd från Energimyndigheten (namnet återges på engelska med Swedish Energy Agency).

2 § Koordinators och projektledarens åtaganden

Koordinatorn och projektledaren har följande åtaganden:

- Koordinator ska förvara samtlig dokumentation om eventuella särskilda villkor i projektet.
- Projektledaren ska under projektiden rapportera enligt Energimyndighetens beslut och anvisningar i enlighet med 7 §.
- Projektledaren ska säkerställa att Energimyndigheten omedelbart underrättas om sådana omständigheter uppstår som framgår av 8 §.
- Projektledaren ska ansöka om ändringar i projektet i enlighet med 8 §.
- Vid projekt med flera projektparter har koordinatorn och projektledaren dessutom följande åtaganden, utöver vad som gäller för samtliga stödmottagare:

- Projektledaren ska ha behörighet att företräda alla stödmottagare avseende projektet i förhållande till Energimyndigheten.
- Koordinatoren ska överföra Energimyndighetens stöd till övriga stödmottagare i enlighet med myndighetens beslut om stöd.
- Projektledaren ska på Energimyndighetens begäran styrka hur varje utbetalning har fördelats mellan de olika stödmottagarna.
- Projektledaren ska omgående till övriga stödmottagare vidarebefordra Energimyndighetens beslut, ändringsbeslut och annan för stödmottagare relevant information från Energimyndigheten.

3 § Stödberättigande kostnader

3.1 Allmänna krav

Med stödberättigande kostnader menas de kostnader som stödet från Energimyndigheten beräknas på. Vilka kostnader som är stödberättigande i ett projekt och hur stor andel av dessa kostnader som stödmottagaren kan få stöd för beror på vilka krav Energimyndigheten satt upp i den utlysning som ansökan skickats till, samt vilken stödgrund Energimyndigheten har fattat sitt beslut om stöd mot. Stödgrunden framgår av Energimyndighetens beslut.

För att en kostnad ska vara stödberättigande gäller dessa allmänna krav:

- Kostnaden ska vara skälig.
- Kostnaden ska ha uppkommit för genomförandet av projektet.
- Kostnaden ska vara faktisk och reviderbar, vilket innebär att den ska kunna återfinnas i stödmottagarens bokföring. En stödmottagare kan till exempel inte få stöd för arbete som utförs utan lön. Kostnaden får inte heller vara uppskattad.
- Kostnaden ska bäras av stödmottagaren, vilket innebär att en stödmottagare bara får ta upp sina egna bokförda kostnader.
- Kostnaden ska vara fastställd i enlighet med god redovisningssed.
- Kostnaden ska ha uppkommit i projektet och under den projekttid som framgår av beslutet. Kostnader som uppkommit före eller efter den i beslutet angivna projekttiden är inte stödberättigande.
- Kostnaden ska vara i enlighet med stödmottagarens interna policy och riktlinjer, särskilt med avseende på miljö- och klimatpåverkan, och vara avdragsgill enligt gällande skattelagstiftning inklusive Skatteverkets föreskrifter och allmänna råd.

I stödmottagarens bokföring ska projektkostnaderna vara redovisade på ett sådant sätt att de går att särskilja från stödmottagarens övriga transaktioner.

3.2 Särskilt om lönekostnader

Direkta kostnader för personal (bruttolön och lönebikostnad) ska redovisas som lönekostnader i den omfattning som dessa personer arbetar i projektet. Med lönebikostnader avses sociala avgifter enligt lag, obligatoriska pensionsavsättningar, obligatoriska försäkringar och avgifter samt

semesterersättning. Lönekostnaden ska vara reviderbar. Tidsredovisning ska kunna visas upp på begäran av Energimyndigheten.

3.3 Särskilt om indirekta kostnader

Indirekta kostnader (overhead-kostnader) är allmänna omkostnader som inte uppkommer som en omedelbar följd av projektet under projekttiden. Detta gäller till exempel löner och arvoden till personal som inte arbetar specifikt med projektet (såsom personal som arbetar med ekonomi eller administration som inte är projektspecifik), kontorsmaterial och IT-system.

- 1 Universitet och högskola får göra påslag för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar. Universitet och högskola behöver i sin bokföring bara särredovisa stödberättigande kostnader motsvarande bidragsbeloppet.
- 2 Följande organisationer får, när de deltar i projektet i sin icke-ekonomiska verksamhet, ta upp faktiska indirekta kostnader till ett belopp motsvarande högst 45 procent av sina stödberättigande lönekostnader:
 - forskningsorganisationer som är
 - aktiebolag eller handelsbolag där staten direkt eller indirekt utövar ett rättsligt bestämmande inflytande, eller
 - stiftelser i vilka regeringen utser en eller flera styrelseledamöter
 - statliga myndigheter (andra än universitet och högskolor) som enligt sin instruktion ska bedriva egen forskning,

Villkoret om högst 45 procent gäller förutsatt att organisationen genom regeringsbeslut får medel för att bedriva oberoende forskning. Om organisationen även bedriver ekonomisk verksamhet som exempelvis uppdragsforskning ska verksamheterna redovisas separat. Om organisationen deltar i projektet med sin ekonomiska verksamhet gäller villkoret i punkt 3 nedan.

- 3 Övriga projektparter får ta upp faktiska indirekta kostnader, dock högst med ett belopp som motsvarar 30 procent av sina stödberättigande lönekostnader.

3.4 Särskilt om konsultkostnader

Ersättning till personer som inte är anställda av en stödmottagare ska redovisas som köpta tjänster (konsultkostnader). Ersättning för köpta tjänster ska vara marknadsmässig. Projektpart får inom projektet inte vara underleverantör till annan projektpart.

Om den person som utför konsulttjänsten är anställd i stödmottagarens koncernföretag, intresseföretag⁶ eller i ett företag som står under bestämmande

⁶ Med Intresseföretag avses följande: a) att stödmottagaren utövar ett betydande inflytande över den juridiska personens driftsmässiga och finansiella styrning och ägandet utgör ett led i en varaktig

inflytande av en närstående till stödmottagaren⁷ kan kostnaden för en konsulttjänst trots allt vara stödberättigande. Kostnaden som får tas upp som stödberättigande är då ett belopp som motsvarar den faktiska lönekostnaden (bruttolön och lönebikostnad), hos den aktören för personen i fråga. I dessa fall ska kostnaderna tydligt särredovisas under köpta tjänster.

4 § Utbetalning av stöd

Utbetalningsplanen framgår av beslutet om stöd. Utbetalning av stöd sker utan föregående rekvisition om inte annat framgår av beslutet. Bidraget täcker mervärdesskatt endast då denna uppkommer som nettokostnad hos stödmottagaren. Projektledaren ska skicka in verifikationer för de redovisade kostnaderna om Energimyndigheten begär det. Energimyndigheten har rätt att hålla inne utbetalningar av stöd om stödmottagaren inte har arbetat upp minst 90 procent av tidigare utbetalt stöd i samma projekt.

5 § Arbetsgivarförhållanden

Energimyndigheten är inte arbetsgivare eller uppdragsgivare för stödmottagaren eller annan som denne anlitar för projektet. Energimyndigheten gör således inte avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter och liknande.

6 § Underrättelseskyldighet angående finansiering

Projektledaren ska omgående skriftligen underrätta Energimyndigheten om någon stödmottagare ansöker om eller får medel för projektet från annan finansiär än Energimyndigheten. Detta gäller även andra ändringar av finansieringen av projektet jämfört med vad som framgår av Energimyndighetens beslut om stöd.

7 § Redovisning av projektet

Projektledaren ska redovisa hur projektet fortlöpt i enlighet med Energimyndighetens beslut om stöd samt på Energimyndighetens begäran.

Om projektpart enligt beslutet får medel motsvarande tre miljoner kronor eller mer från Energimyndigheten ska revisorsintyg från auktoriserad eller godkänd revisor avseende denna projektpart bifogas slutredovisningen. För kommun, region, statliga myndigheter, universitet och högskola accepteras revisorsintyg från internrevisor. Revisorsintyg ska även bifogas slutredovisningen om Energimyndigheten så särskilt begär. Genom intyget ska revisor bekräfta att i slutredovisningen redovisade kostnader för projektparten hämtats ur dennes bokföring, att kostnaderna har uppkommit under den projekttid som framgår av

förbindelse mellan stödmottagaren och den juridiska personen eller, b) att stödmottagaren innehar minst 20 procent av rösterna för samtliga andelar i den juridiska personen och det inte av omständigheterna i övrigt framgår att detta inte utgör ett betydande inflytande eller, c) att stödmottagarens koncernföretag eller stödmottagaren tillsammans med ett eller flera koncernföretag tillsammans innehar minst 20 procent av rösterna för samtliga andelar i den juridiska personen och det inte av omständigheterna i övrigt framgår att detta inte utgör ett betydande inflytande.

⁷ Med närstående avses bl.a. ägare, styrelseledamot, verkställande direktör eller annan ledande befattningshavare i projektparten eller dess koncernföretag, eller make/maka, partner, förälder, barn och syskon till sådan person.

beslutet, att kostnaderna är verifierade (styrkta) och att projektpartens redovisningsrutiner är utformade i enlighet med god redovisningssed.

8 § Ändringar i projektet

Projektledaren ska i förväg ansöka hos Energimyndigheten om att få göra ändringar i projektet, främst genom att skicka in en ändringsansökan via Mina sidor. Detta gäller till exempel byte av projektledare, byte av stödmottagare, ändrad projekttid, ändring i genomförandet eller avslut i förtid samt ändringar i projektparternas kostnader och finansiering. Förskjutningar accepteras mellan kostnadsslagen inom de kostnadstabeller som framgår av Energimyndighetens beslut upp till och med 10 procent. Projektledaren ska ansöka hos Energimyndigheten om ändringar som överstiger 10 procent och beloppet som ändringen avser är större än 50 000 kronor.

9 § Ändring av beslut

Ändringar eller tillägg till Energimyndighetens beslut om stöd ska upprättas skriftligen av Energimyndigheten för att gälla.

10 § Rätt till resultat

Stödmottagaren eller resultatens rättsinnehavare har nyttjanderätt över projektresultat som uppkommer inom projektet. Projektresultaten får överlåtas eller upplåtas till annan. Stödmottagare får dock inte överlåta eller upplåta projektresultat, eller på annat sätt vidta någon åtgärd, som medför att det blir fråga om indirekt statligt stöd.

11 § Granskningsrätt

Energimyndigheten eller annan som Energimyndigheten utsett (till exempel auktoriserad revisor) har rätt att följa arbetet och ta del av handlingar som innehåller uppgifter om till exempel den tekniska och ekonomiska utvecklingen av ett projekt. För att möjliggöra granskning har Energimyndigheten rätt att utfärda särskilda anvisningar för redovisning.

Energimyndigheten har rätt att följa upp avslutat projekt genom att begära uppföljningsrapport som ska utformas och inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Sådan rapport kan begäras in vid tre tillfällen inom en tioårsperiod räknat från datumet för projektslut.

12 § Återbetalning av ej upparbetade medel

Utbetalda medel som inte har arbetats upp av stödmottagaren ska återbetalas till Energimyndigheten. Efter att projektledaren har slutredovisat meddelar Energimyndigheten om någon av stödmottagarna är skyldiga att återbetala medel och med vilket belopp.

13 § Sanktioner

Av tillämplig förordning framgår även på vilka andra grunder som stöd kan återkrävas, exempelvis om stödet beviljats felaktigt eller om villkoren för stödet inte har följts.

Vid det fallet att stödet från Energimyndigheten utgör olagligt statligt stöd, är stödmottagaren skyldig att betala tillbaka stödet om återbetalning inte får underlåtas enligt EU-rätten. Detta framgår av 3 § lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler. Energimyndigheten ska då i enlighet med samma lag återkräva stödet plus ränta från utbetalningsdagen.

Energimyndigheten kan hålla inne utbetalningar av stöd tills vidare om myndigheten överväger men ännu inte har beslutat om återkrav. Myndigheten kan också välja att inte betala ut stöd om utredning av återkrav gentemot samma stödmottagare pågår i ett annat projekt som Energimyndigheten finansierar.